

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-3650
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 13.08.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14725 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/9148, 7/9153, 7/9154, 7/9161, 7/9162, Muğla Milletvekili Metin ERGUN'a ait 7/9149, Burdur Milletvekili Ramazan Kerim ÖZKAN'a ait 7/9150, Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI'ya ait 7/9151, Ordu Milletvekili Rahmi GÜNER'e ait 7/9152, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/9155, 7/9156, Muğla Milletvekili Gürol ERGİN'e ait 7/9157, 7/9158, 7/9160 ve Ankara Milletvekili Tekin BİNGÖL'e ait 7/9159 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1. Görüş 7/9148, 7/9153, 7/9154, 7/9161, 7/9162 (5 sayfa)
2. Görüş 7/9149 (2 sayfa)
3. Görüş 7/9150 (2 sayfa)
4. Görüş 7/9151 (3 sayfa)
5. Görüş 7/9152 (3 sayfa)
6. Görüş 7/9155, 7/9156 (3 sayfa)
7. Görüş 7/9157, 7/9158, 7/9160 (13 sayfa)
8. Görüş 7/9159 (4 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****: Metin ERGUN****Muğla Milletvekili****Esas No****:7/9149**

Yaşanmakta olan son ekonomik krizin etkisini azaltabilmek için Ülkemizde birçok sektördeki borçlara af getirilmiş veya faiz indirimine gidilmiş olmasına rağmen, Tarım Kredi Kooperatiflerine borcu olan çiftçilerimize hiçbir konuda kolaylık sağlanmamıştır. Son zamanlarda yapılan yanlış tarım politikası ile; tarım ülkesi olmamız nedeniyle çiftçilerimizin ekonomik gelişmemizdeki payının çok önemli olduğu unutulmuş ve sorunlarına çözüm bulmak yerine; girdi fiyatlarını, kullandıkları kredilerin faiz oranlarını arttırarak, ödeme gününü kısa ve vadesiz tutarak, ödeme yapamadığında da hiç beklemeden hacizle ve hapis cezasıyla cezalandırmak suretiyle çiftçinin elindeki tarlasını satmasına neden olunmuştur. Bu bağlamda;

Soru 1) Tarımsal alandaki desteklerin çok yetersiz olması ve buna karşılık girdi fiyatlarının yüksek olması nedeniyle çiftçimizin elde ettiği gelir, geçim düzeyinin çok altında kalmış, bu nedenle çiftçilerimizin kredi alabilmek için her türlü şartı kabul etmiş ve sonucunda da mağdur olmuşlardır. Bu mağduriyet göz önüne alınarak 31 Mayıs son ödeme günü olan bu borçlarla ilgili yeni bir yapılandırma yapılması ile ilgili bir çalışma var mı?

Soru 2) Kredi borçlarındaki yüksek faizli veya kısa vadeli bir yapılandırma çiftçimizi sıkıntılarından kurtarmayacaktır. Yeniden yapılandırılarak düşük veya faizsiz olarak, hasat dönemlerinde vadelandirilmesi mümkün müdür?

Cevap 1-2) Konuyla ilgili olarak Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürlüğünden alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır:

Tarım Kredi Kooperatifleri; gerek Kanun ve/veya Kararnameler gereği, gerekse Kooperatif Yönetim Kurulunca, ortakları lehine almış oldukları Kararlar doğrultusunda zaman zaman muhtelif ödeme kolaylıkları uygulamaktadır.

2007 yılında olduğu gibi, 2008 yılında da meydana gelen kuraklık sebebiyle 2008/13881 ve 2008/14074 sayılı BKK kapsamında zarar gören ve gerekli şartları haiz ortaklarının borçları %7 gibi düşük bir faiz oranı üzerinden ertelenmektedir.

Tarım Kredi Kooperatifleri, kuraklık sebebiyle erteleme kapsamına girmeyen illerde de; vadesi geçen, borcu bulunan ortaklarından kanuni takipte olanlara kooperatife yazılı müracaatları halinde, Kooperatif Yönetim Kurulunca beyanın doğruluğu ile ödeme gücünün gerçekten kaybedildiğinin tespit edilerek uygun görülmesi halinde borçlarının % 20'sini peşin olarak ödemeleri şartıyla, kalan borçlarını da taksit aralıkları 3 ayı geçmemek üzere faizli olarak 12 aya kadar taksitle ödeme imkanı vermektedir.

Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği, ortaklarına, borçlarının vadelerinden itibaren tanınan 2 aylık idari takip süresini, 2009 yılında Merkez Birliği Yönetim Kurulu kararıyla 90 güne çıkartarak, ödeme kolaylığı sağlamıştır.

Soru 3) Birçok alanda faiz indirimi ve affa gidilirken, Ülkemiz açısından çok büyük önemi olan tarım sektöründe neden bu kadar geç kalınmıştır?

Soru 4) 1998 yılında çiftçimiz ortalama olarak buğdayını 45 kuruştan satıp, 20 kuruştan gübreyi, 55 kuruştan mazotu alarak geçinebiliyorken, şu anda buğdayını 35 kuruştan satıp, 2,5 liradan gübreyi, 3 liradan da mazotu alarak büyük bir darboğaza girmiştir. Fiyatlar konusunda bakanlık olarak yapılan bir çalışmanız var mıdır?

Cevap 3-4) TÜİK ÜFE rakamlarına göre ortalama buğday fiyatı (1998 yılı rakamları ile) 48.878 TL/kg'dır. TMO hububat alım fiyatlarına göre ise 1998 buğday fiyatı (Anadolu Kırmızı Sert Buğday) Haziran ayında 53.000 TL/kg. Temmuz ayında 55.000 TL/kg. Ağustos ayında 57.000 TL/kg. ve Eylül ayında 59.000 TL/kg. olmuştur. Gübre fiyatları ise aynı yıl için Bakanlığımız kayıtlarına göre A.Sülfat (%21) 17.600 TL/ton, A.Nitrat (%26) 23.800 TL/ton, A.Nitrat (%33) 26.800 TL/ton Üre 26.600 TL/ton'dur. Mazot 1998 yılında TÜİK rakamlarına göre 118.000 TL/litre'dir.

2009 yılında TÜİK verilerine göre 7 aylık ortalama buğday fiyatı 0,50 TL/kg'dır. Gübre fiyatlarının Bakanlığımız kayıtlarına göre ilk altı aylık ortalaması A.Sülfat (%21) 346 TL/ton, A.Nitrat (%26) 439 TL/ton, A.Nitrat (%33) 487 TL/ton Üre 662 TL/ton'dur. Mazot ise 2009 yılı beş aylık ortalaması Bakanlığımız kayıtlarına göre 2,34 TL/litre'dir.

Ayrıca, Kimyevi gübre fiyatları hem Dünya'da hem ülkemizde arz talep ilişkisi içerisinde serbest piyasa koşullarına göre oluşmakta olup, Devletin fiyatlara herhangi bir müdahale şansı bulunmamaktadır. Tarımda kullanılan diğer önemli bir girdi olan mazotun fiyatı Dünya ham petrol fiyatlarında meydana gelen değişime paralel olarak ülkemizde de değişmektedir.

Artan gübre ve mazot fiyatları karşısında çiftçilerimizin mağdur olmaması için, Bakanlığımız tarafından 2003, 2004, 2005, 2007 ve 2008 yıllarında mazot, 2005, 2007 ve 2008 yıllarında kimyevi gübre destekleme ödemesi yapılmıştır.